ADVIES OP HET MASTERPLAN BINNENSPORT 2025

ADVIESRAAD
SPORT EN BEWEGEN
MEIERIJSTAD

9 JANUARI 2026

De Adviesraad Sport & Bewegen Meierijstad (ASBM) heeft met belangstelling het Masterplan Binnensport 2025 bestudeerd. Wij onderschrijven het belang van dit plan en waarderen de grondige analyse van de accommodaties, capaciteit, bezetting en organisatie. Het Masterplan legt een goede basis voor de toekomst van de binnensport in onze gemeente.

Dit advies komt op een belangrijk moment. Enerzijds ligt er een gedegen Masterplan Binnensport dat de technische noodzaak voor investeringen aantoont. Anderzijds hebben wij als Adviesraad, samen met het Platform Sport en Bewegen, in ons Manifest "DOEDEMEE?!" een brede maatschappelijke visie op de rol van sport en bewegen in Meierijstad neergelegd.
Dit advies verbindt deze twee werelden: de technische realiteit met de maatschappelijke ambitie.

Algemene waardering en ambitie
Het Masterplan benoemt terecht het maatschappelijk belang van sport, geeft inzicht in knelpunten en legt een basis voor toekomstige investeringen. Toch lezen wij het document primair als een technisch beheerplan: een 'Masterplan Binnensportaccommodaties'. Het is vooral gericht op het oplossen van problemen en het onderhouden van gebouwen.

Wat wij nadrukkelijker terug zouden willen zien, is een hogere, voelbare ambitie. Meierijstad groeit en heeft de ambitie om iedereen in beweging te krijgen. Dat vraagt niet alleen om consolideren en beheren, maar om een gedurfde visie waarin de kracht van sport, bewegen én ontmoeten centraal staat. Dit advies is mede bedoeld om het Masterplan van die extra ambitie te voorzien en de verbinding te leggen tussen de accommodaties enerzijds en de mensen die er sporten, de verenigingen die ze tot leven brengen en de maatschappelijke waarde die we ermee willen creëren anderzijds. Wij voelen ons in dit streven gesterkt door de recente, landelijke 'Handreiking voor een Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport en Bewegen'. Deze handreiking van het Kenniscentrum Sport & Bewegen benadrukt het belang van een strategische, integrale visie.

Wij hebben onze aanbevelingen gebundeld in vijf speerpunten.

SPEERPUNT 1

UITVOERINGSKRACHT & SERVICE
DE BASIS OP ORDE

Het Masterplan erkent terecht dat de huidige organisatie “kwetsbaar” is. Deze kwetsbaarheid vertaalt zich in de dagelijkse praktijk naar een gebrek aan daadkracht en communicatie. Goede plannen stranden, maar nog belangrijker: het vertrouwen van gebruikers erodeert door onduidelijke verantwoordelijkheden, slechte bereikbaarheid en een gebrek aan structurele opvolging van klachten en problemen.

Onze aanbeveling:
Maak de versterking van de dagelijkse uitvoeringsorganisatie de allerhoogste prioriteit. Zorg voor een voorspelbare en daadkrachtige organisatie met voldoende capaciteit, mandaat en budget. Dit betekent concreet: een heldere organisatie met één duidelijk en goed bereikbaar aanspreekpunt voor alle gebruikers, en een sluitend systeem waarin meldingen worden opgevolgd, afspraken worden gecontroleerd en termijnen worden gehaald. Dit is de enige manier om het diepgewortelde wantrouwen weg te nemen en de samenwerking te herstellen.

SPEERPUNT 2

INTEGRALE PROJECTONTWIKKELING VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN

Naast de dagelijkse uitvoering, zien wij grote risico's in de manier waarop nieuwe, grote projecten worden ontwikkeld. De casus rond de MFA De Groene Long is hiervan een pijnlijk voorbeeld; deze ervaring onderstreept hoe het onvoldoende betrekken van sporttechnische expertise en eindgebruikers in een vroeg stadium leidt tot kostbare en lastig te herstellen knelpunten.

Onze aanbeveling:

Zorg voor een integrale en professionele projectaanpak bij elke renovatie of nieuwbouw. Start vroegtijdig met het maken van een gedragen plan, waarbij vanaf dag één alle relevante expertise is vertegenwoordigd: niet alleen vastgoed en financiën, maar juist ook sportbeleid, technische sportkennis, de eindgebruikers (verenigingen, onderwijs) én de relevante beleidsvelden (zoals welzijn en zorg). Dit vraagt om een cultuurverandering van informeren naar co-creatie, geheel in lijn met de landelijke Handreiking IHP. Alleen zo voorkomen we dure fouten en bouwen we accommodaties die écht toekomstbestendig zijn.

SPEERPUNT 3

KWALITEIT & GESCHIKTHEID VAN INCIDENTEN NAAR STANDAARDEN

Het Masterplan signaleert correct de knelpunten rondom verouderde accommodaties, akoestiek en het gemis van kantines. De talrijke signalen die wij vanuit de praktijk ontvangen, bevestigen de urgentie hiervan. Deze 'irritaties' over niet-functionerende materialen, onveilige situaties of een slecht binnenklimaat hebben een grote, negatieve impact op het sportplezier, de veiligheid en het vertrouwen in de gemeentelijke organisatie.
Om dit structureel op te lossen, adviseren wij een tweeledige aanpak:

Los de acute pijn direct op.

Wacht niet op de grote renovatiecycli, maar toon daadkracht door op korte termijn de meest urgente problemen aan te pakken. Stel een concreet actieplan op voor de meest gemelde knelpunten, zoals problemen met akoestiek, verlichting, kapotte en onveilige materialen (zoals baskets, volleybalpalen en turnmaterialen). Het voorstel om in De Bunders een tijdelijke kantine te realiseren, is een welkome en noodzakelijke eerste stap om dit langlopende probleem aan te pakken. Hoewel dit geen ideale oplossing is, kan het wel op korte termijn veel betekenen voor de verenigingen. Wij dringen er dan ook op aan om dit voorstel met prioriteit uit te voeren.

Leg een solide basis voor de toekomst.

Werk parallel aan het oplossen van de acute problemen een integrale kwaliteitsnorm uit voor álle binnensportaccommodaties. Deze norm moet verder gaan dan alleen de technische eisen en moet, wat ons betreft, minimaal de volgende drie aspecten omvatten:

- Functionele eisen per sport. Zorg dat de normen aansluiten bij de specifieke eisen van de diverse gebruikers. Elke sport heeft immers unieke wensen als het gaat om veldafmetingen, uitloopruimte, plafondhoogte, verlichting en materiaalberging. Besteed daarbij expliciet aandacht aan sporten met een complexe inrichting, zoals turnen.
- Sociale en fysieke veiligheid. Neem aspecten als goede buitenverlichting, duidelijke zichtlijnen en de standaard aanwezigheid van goed bereikbare AED's expliciet op in de norm.
- De ontmoetingsfunctie als norm. Het Masterplan benoemt terecht het gemis van kantine- en ontmoetingsruimten op meerdere locaties. Wij adviseren om de aanwezigheid van een volwaardige, gastvrije ontmoetingsruimte expliciet te verankeren als vaste norm in het programma van eisen bij elke renovatie en nieuwbouw. Een sporthal is meer dan een sportvloer; het is de huiskamer van de wijk en de levensader van de vereniging.

SPEERPUNT 4

TOEKOMSTIGE CAPACITEIT & GROEI BOUWEN MET AMBITIE

Het Masterplan stelt vast dat de theoretische capaciteit niet gelijk is aan de praktisch bruikbare capaciteit en dat Meierijstad een tekort heeft van minimaal één sporthal. De voorgestelde oplossingen zijn een goede eerste stap, maar getuigen nog van voorzichtigheid.

Onze aanbeveling:

Hanteer een realistische capaciteitsberekening.
De huidige methode, waarbij alle vierkante meters worden opgeteld, maskeert de werkelijkheid. Een zaal waarin de dwarsvelden te klein zijn voor wedstrijden, zoals nu het geval is, heeft in de praktijk een veel lagere capaciteit dan op papier. Het leidt tot inefficiënt gebruik en onnodig hoge kosten voor verenigingen. Een eerlijke, realistische berekening is niet alleen noodzakelijk om de daadwerkelijke behoefte in kaart te brengen, maar ook om toekomstige investeringen op de juiste plek en in de juiste omvang te doen. Dit voorkomt kostbare misinvesteringen. Betrek bij de nieuwe berekening onder andere:

- bestaande wachtlijsten,
- het uitwijken naar buurgemeenten,
- de functionele bruikbaarheid per sport,
- de versnippering van trainingen over meerdere locaties,
- de groeiende vraag van buitensportverenigingen in de winter.

De eerder naar de gemeente verstuurde brandbrief van de gezamenlijke verenigingen in Sint-Oedenrode (3 juni 2025) laat zien dat de huidige capaciteit nu al onvoldoende is om het bestaande aanbod te faciliteren, laat staan om groei op te vangen. Baseer de berekening op functionele bruikbaarheid per kern, niet op theoretische vierkante meters. Neem in deze realistische analyse alle elementen mee die de werkelijke druk op de capaciteit aantonen, zoals: de bestaande wachtlijsten, de noodzaak voor clubs om uit te wijken naar buurgemeenten, de versnippering van trainingen van één vereniging over meerdere locaties, en de groeiende vraag van buitensportverenigingen die in de wintermaanden binnen willen sporten.

SPEERPUNT 4

TOEKOMSTIGE CAPACITEIT & GROEI BOUWEN MET AMBITIE

Anticipeer op groei.

Zoals ook de Handreiking IHP benadrukt, is het doel van een dergelijk plan om strategische en toekomstbestendige keuzes te maken voor de lange termijn, in plaats van enkel te reageren op bestaande tekorten. Bouw niet voor de vraag van gisteren, maar voor de ambitie van morgen. De groei naar 100.000+ inwoners, gecombineerd met de ambitie om meer mensen meer te laten bewegen, vraagt om een proactieve investering in een 7e sporthal en mogelijk meer. Start tijdig met de voorbereiding van nieuwbouw en neem de aanbevolen, ruimere afmetingen voor zalen als nieuwe standaard. Dit gaat echter over meer dan alleen vierkante meters; het gaat over de kwaliteit en uitstraling van de ruimte. Investeer in moderne, open en multifunctionele accommodaties die uitnodigen om te sporten én te verblijven. Kies voor zichtbare en gastvrije locaties die fungeren als sociale ankers in de wijk, waar je graag komt om te sporten én om te kijken.

Zorg voor snelle oplossingen.

Realiseer op korte termijn tijdelijke oplossingen voor de winterpiek en acute tekorten (zoals de voorgestelde luchthal in Sint-Oedenrode). Onderzoek actief de inzet van alternatieve ruimtes zoals leegstaande bedrijfshallen. De keuze voor locaties van een dergelijke voorziening mag nooit op individuele wensen zijn gebaseerd Het moet altijd een objectieve analyse zijn van:

- de totale behoefte in de regio,
- de bereikbaarheid,
- de exploitatiemogelijkheden.

SPEERPUNT 5

VAN ACCOMMODATIES NAAR EEN INCLUSIEVE BEWEEGGEMEENTE

Dit is waar het Masterplan en ons Manifest 'DOEDEMEE?!' elkaar raken. Accommodaties zijn geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke doelen te realiseren.

Onze aanbeveling:

Verbreed de inzet.
Stimuleer actief multifunctioneel gebruik door de hallen te verbinden met zorg, welzijn, onderwijs en het sociaal domein. De accommodaties zijn de ideale 'werkplek' voor de Beweegmakelaar uit ons Manifest.

Verlaag de drempels voor de ongeorganiseerde sporter.
De sportaccommodaties zijn nu primair het domein van de georganiseerde sport. Zorg dat in de toekomst, naarmate de capaciteit groeit, accommodaties ook laagdrempelig toegankelijk worden voor individuele inwoners en kleine groepen. Organiseer op geschikte momenten vrije inloop-uren (met toezicht) en maak het 'pay-per-play' huren van resterende, beschikbare uren eenvoudig en betaalbaar boekbaar via meierijstadbeweegt.nl.

Veranker sport en bewegen in álle plannen.
Borg dat bij elke school-, wijk- of MFA-ontwikkeling sport- en beweegmogelijkheden standaard in de planfase worden meegenomen in co-creatie met de toekomstige gebruikers. Voorkom dat sport 'achteraf' moet worden ingepast. Dit vraagt om een cultuurverandering: een verschuiving van enkel informeren of consulteren naar daadwerkelijk samen ontwerpen. De praktijkkennis van verenigingen, onderwijs en andere gebruikers is essentieel voor het realiseren van een functionele en toekomstbestendige accommodatie en mag niet te snel worden afgedaan met argumenten als 'te duur' of 'technisch niet meer mogelijk'. Hiermee erkennen we dat een huisvestingsplan, hoe integraal ook, altijd een instrument is en nooit een doel op zich. De recente, landelijke 'Handreiking IHP' bevestigt dit door te stellen dat een huisvestingsplan voort moet komen uit een bredere sportvisie. Vanuit de ASBM zien wij dan ook een dringende behoefte aan een integrale visie, volledig aansluitend bij de Toekomstvisie Meierijstad 2040. Binnen die visie moeten het Masterplan Binnensport, het Masterplan Buitensport en beleid voor de openbare ruimte samenkomen tot één logische en samenhangende beleidsuitwerking. Wij zien het Masterplan Binnensport daarom als een belangrijke bouwsteen, maar wel binnen dit grotere geheel. De logische vervolgstap is de ontwikkeling van een gedragen Integrale Visie Sport en Bewegen voor heel Meierijstad. Daarin krijgen accommodaties, de openbare ruimte, het sociaal domein en de rol van de beweegmakelaar allemaal een samenhangende plek. Alleen zo wordt huisvesting een krachtig middel om onze échte ambitie te realiseren: een vitaler, gezonder en socialer Meierijstad.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES EN MAATSCHAPPELIJK RENDEMENT

De Adviesraad realiseert zich terdege dat de voorgestelde aanbevelingen financiële consequenties hebben. Wij zien deze echter niet primair als kostenposten, maar als belangrijke investeringen in de maatschappelijke waarde van onze gemeente. Zoals ons Manifest "DOEDEMEE?!" onderbouwt, levert elke geïnvesteerde euro in sport en bewegen een meervoudig maatschappelijk rendement op in termen van gezondheid, welzijn en sociale cohesie.
De investeringen zijn te onderscheiden in:

- Incidentele, kortetermijninvesteringen om het vertrouwen te herstellen (bijv. een budget voor het oplossen van 'kleine irritaties').
- Structurele, langetermijnsinvesteringen om de ambities voor de groei van Meierijstad waar te maken (bijv. de realisatie van een 7e sporthal en het verhogen van de kwaliteitsstandaard).

Het is niet de taak van de Adviesraad om een gedetailleerde begroting op te stellen, maar wij adviseren de gemeente om:

- De financiële consequenties van dit Masterplan en ons advies volledig en transparant in kaart te brengen.
- Deze investeringen als een integraal voorstel op te nemen in de komende kadernota en meerjarenbegroting, zodat er politieke en budgettaire keuzes gemaakt kunnen worden.
- Proactief te zoeken naar dekkingsmogelijkheden door de verbinding te leggen met budgetten uit het sociaal domein, de gezondheidszorg (preventie) en ruimtelijke ontwikkeling.

Een gedegen financiële strategie is, net als een goede organisatie, een onmisbare randvoorwaarde om de ambities uit het Masterplan en ons Manifest daadwerkelijk te realiseren.

VAN PLAN NAAR ACTIE: EEN DRIETRAPSRAKET VOOR DE KOMENDE JAREN

Een plan is pas waardevol als het wordt uitgevoerd. Om de ambities uit het Masterplan en dit advies te realiseren, stellen wij een concrete aanpak in drie termijnen voor. Dit zorgt ervoor dat we niet alleen praten over de toekomst, maar vandaag al beginnen met het oplossen van de meest urgente problemen.

Zeer korte termijn (direct - 6 maanden): De "irritaties" oplossen

Deze acties zijn van wezenlijk belang om het vertrouwen van gebruikers te herstellen en te laten zien dat de gemeente signalen serieus neemt. Dit vraagt om direct handelen en beperkte besluitvorming.

- Instellen van één duidelijk en bereikbaar aanspreekpunt. De meest gehoorde klacht vanuit ons Platform en de verenigingen is de onduidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk is en de slechte bereikbaarheid. Richt daarom één herkenbaar en goed bemand loket in voor alle meldingen, vragen en problemen rondom binnensportaccommodaties, met voldoende mandaat voor een snelle opvolging.
- Aanpakken van urgente ergernissen. De lijst met 'kleine problemen' die voor grote frustratie zorgen is lang. Maak een structureel budget vrij en pak direct de meest urgente knelpunten aan: kapotte of onveilige materialen, defecte toegangssystemen, achterstallig onderhoud aan vloeren en los de problemen met ballen op de lichtbalken op. Dit vergroot het vertrouwen van de verenigingen enorm.
- Verbeteren van de communicatie. Wees proactief in de communicatie. Geef gebruikers inzicht in lopende onderhouds- en herstelacties via een centraal punt (bijvoorbeeld op meierijstadbeweegt.nl). Wees helder over wat wel en niet op korte termijn kan worden opgelost en geef realistische termijnen. Borg de opvolging en controle van alle beloofde oplossingen.
- Inventariseren van tijdelijke inzet. Start onmiddellijk met het inventariseren van direct beschikbare alternatieve ruimtes (leegstaande bedrijfshallen, onderbenutte locaties) om de meest acute nood tijdens de komende winterpiek te verlichten.

Korte termijn (0 - 2 jaar): De basis op orde brengen

Deze acties vragen afstemming en planning om het Masterplan daadwerkelijk in beweging te brengen.

- Realistische capaciteitsberekening. Voer de herberekening van de functionele capaciteit per kern uit, zoals aanbevolen in Speerpunt 3.
- Verbeteren van de beheerorganisatie. Voer de voorgenomen versterking van de organisatie door voor meer uitvoeringscapaciteit en minder kwetsbaarheid.
- Borgen van de dialoog. Richt een structureel overleg in (twee keer per jaar) met alle gebruikers (groot en klein) om de vinger aan de pols te houden.
- Onderzoek naar tijdelijke capaciteit. Start actief het onderzoek naar de inzet van een luchthal, bedrijfshallen of andere alternatieve ruimtes om de winterpiek op te vangen.
- Starten van geplande projecten. Zet de concrete werkzaamheden in gang, zoals de realisatie van de tijdelijke kantine in De Bunders.

Middellange termijn (2 - 6 jaar): Bouwen aan de toekomst

Dit is de fase waarin de strategische keuzes uit het Masterplan worden geïmplementeerd.

- Implementeren van kwaliteitsnormen. Toets alle accommodaties aan de vastgestelde normen en voer de benodigde verbeteringen door.
- Uitvoeren van nieuwbouw en vervanging. Start de procedures voor de vervanging van Sporthal de Bunders en gymzaal d’n Hazenpot en de realisatie van de 7e sporthal, in lijn met de groei van Meierijstad.
- Borgen van sport in ruimtelijk beleid. Integreer de 'sportvriendelijke' toets standaard in alle nieuwe school-, wijk- en MFA-ontwikkelingen.

CONCLUSIE

Het Masterplan Binnensport is een solide en noodzakelijke basis. Door nu te investeren in een slagvaardige organisatie, acute knelpunten op te lossen en te bouwen met de ambitie die past bij de groei van Meierijstad, kan dit plan uitgroeien tot een gedragen en effectief instrument.

De Adviesraad Sport & Bewegen ziet dit advies als een constructieve bijdrage en een uitgestoken hand. Wij zijn graag bereid om vanuit onze adviserende rol mee te denken hoe de aanbevelingen uit dit advies en de keuzes uit het Masterplan vertaald kunnen worden naar een ambitieus uitvoeringsprogramma. Een persoonlijk gesprek om dit verder toe te lichten, stellen wij op prijs. Laten we samen kiezen voor een vitale, actieve en inclusieve toekomst.

Namens de Adviesraad Sport & Bewegen Meierijstad,

Ad van Acht,
Voorzitter